

**Установа адукацыі
«Міжнародны дзяржаўны экалагічны інстытут
імя А.Д. Сахарова»
Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта**

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Намеснік дырэктара па вучэбнай і
выхаваўчай рабоце

_____ І. Э. Бучанкоў

_____ 2019 г.

Рэгістрацыйны № УД-_____ /вуч.

МОДУЛЬ «ЛІНГВІСТЫЧНЫ».

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

**Вучэбная праграма ўстановы адукацыі па вучэбнай дысцыпліне
для спецыяльнасці:**

1-80 02 01 Медыка-біялагічная справа

2019 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове тыпавай праграмы «Беларуская мова (прафесійная лексіка)», зацверджанай Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь 2 верасня 2008 г., рэгістрацыйны № ТД-СГ.015/тып. і вучэбнага плана па спецыяльнасці № 108-18 / вуч.

СКЛАДАЛЬНІК *Н. М. Даўгулевіч*, загадчык кафедры лінгвістычных дысцыплін і міжкультурных камунікацый установы адукацыі «Міжнародны дзяржаўны экалагічны інстытут імя А. Д. Сахарава» Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

РЭЦЭНЗЕНТЫ: *М. М. Круталевіч*, загадчык кафедры фізічнага выхавання ўстановы адукацыі «Міжнародны дзяржаўны экалагічны інстытут імя А. Д. Сахарава» Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат філалагічных навук, дацэнт;

А. І. Шаблоўскі, загадчык кафедры беларускай і рускай моў установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт фізічнай культуры», кандыдат філалагічных навук.

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай лінгвістычных дысцыплін і міжкультурных камунікацый установы адукацыі «Міжнародны дзяржаўны экалагічны інстытут імя А. Д. Сахарава» Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта
(пракол № ад 2019 г.).

Навукова-метадычным саветам установы адукацыі «Міжнародны дзяржаўны экалагічны інстытут імя А. Д. Сахарава» Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (пракол № ад 2019 г.).

Тлумачальная запіска

Вучэбная праграма па дысцыпліне «Беларуская мова» модуля «Лінгвістычны» прызначана для ажыццяўлення навучання на першай ступені вышэйшай адукацыі ў межах цыкла сацыяльна-гуманітарных дысцыплін. Асноўныя кірункі сацыяльна-гуманітарнай падрыхтоўкі студэнтаў ва ўстанове вышэйшай адукацыі – гэта фарміраванне і развіццё сацыяльна-асобасных кампетэнцый, заснаваных на гуманітарных ведах, эмацыянальна-вартасным і сацыяльна-творчым вопыце, што забяспечваюць вырашэнне і выкананне грамадзянскіх, сацыяльна-прафесійных і асабовых задач і функцый.

Беларуская мова – дысцыпліна, якая дапамагае студэнтам далучыцца да багаццяў нацыянальнай культуры, сфарміраваць камунікатыўна развітую асобу, здольную наладжваць зносіны на роднай мове ў прафесійнай сферы, перакладаць і рэферыраваць прафесійна арыентаваныя і навуковыя тэксты, весці дзелавую дакументацыю, выступаць з навуковымі паведамленнямі і публічнымі прамовамі і інш. Праграма курса накіравана на засваенне і прафесійнае прымяненне беларускай навуковай тэрміналогіі, выпрацоўку ў студэнтаў уменняў правільна ўспрымаць розную інфармацыю на беларускай мове, а таксама дакладна і асэнсавана выказваць любую думку, спрыяць павышэнню грамадскага прэстыжу беларускай літаратурнай мовы як мовы тытульнай нацыі ў Рэспубліцы Беларусь.

Падчас вывучэння беларускай мовы студэнты павінны засвоіць наступныя *кампетэнцыі*: авалодаць базавымі навыкамі камунікацыі ў вуснай і пісьмовай формах на беларускай мове для вырашэння задач міжасобаснага і міжкультурнага ўзаемадзеяння і вытворчых задач; быць здольным адэкватна ўспрымаць прафесійна-арыентаваныя тэксты, аналізаваць навуковую галіновую інфармацыю, рыхтаваць навуковыя і публічныя выступленні.

Мэты вучэбнай дысцыпліны:

- выпрацаваць і замацаваць практычныя ўменні і навыкі граматычнага выкарыстання вуснай і пісьмовай мовай;
- развіваць моўна-эстэтычны густ студэнтаў, звязаны з чысцінёй і правільнасцю мовы;
- пашыраць і ўзбагачаць прафесійны лексічны запас будучых спецыялістаў, выпрацаваць уменне практычнага карыстання тэрміналогіяй і прафесійнай лексікай па абранай спецыяльнасці;
- фарміраваць устаноўкі на практычнае ўкараненне атрыманых студэнтамі ведаў у іх прафесійнай дзейнасці і іншых сферах сацыяльнай актыўнасці;
- выхоўваць любоў і павагу да мастацкага слова, духоўнай і інтэлектуальнай спадчыны беларускага народа, пацуццё нацыянальнай самапавагі і самаідэнтыфікацыі, імкнення да далейшага ўзбагачэння беларускай мовы.

Задачы вучэбнай дысцыпліны:

- сфарміраваць у студэнтаў разуменне неабходнасці ведаць і карыстацца беларускай мовай у прафесійнай дзейнасці;
- даць студэнтам неабходную сістэму ведаў аб лексічным складзе, тэрміналогіі і маўленчай культуры;
- дапамагчы студэнтам усвядоміць месца беларускай мовы ў развіцці культуры і духоўным адраджэнні нацыі;
- садзейнічаць падрыхтоўцы высокаадукаваных спецыялістаў, здольных вырашаць складаныя моўна-сацыяльныя праблемы функцыянавання беларускай мовы ва ўмовах дзяржаўнага білінгвізму.

У выніку вывучэння дысцыпліны студэнт павінен

ведаць:

- ролю мовы і маўлення ў працэсе сацыяльных зносін;
- функцыі беларускай мовы як асноватворнага кампанента нацыянальнай культуры;
- месца і ролю беларускай мовы ў славянскай і еўрапейскай супольнасці народаў і моў;
- сістэму лексічных, граматычных і стылістычных сродкаў беларускай мовы;
 - поўны набор прафесійнай лексікі;
 - тэрміналагічныя слоўнікі і даведнікі па адпаведных сферах навукова-прафесійнай дзейнасці.

умець:

- граматычна карыстацца вуснай і пісьмовай мовай;
- адэкватна ўспрымаць прафесійныя тэксты і навуковую галіновую інфармацыю;
- перакладаць, анатаваць і рэферыраваць прафесійна-арыентаваныя тэксты;
 - складаць і весці на беларускай мове дзелавую дакументацыю, рыхтаваць навуковыя і публічныя выступленні і г. д.

валодаць:

- навыкамі моўнай дзейнасці ў сістэме функцыянальна-стылявых разнавіднасцей беларускай літаратурнай мовы;
- метадамі і прыёмамі аналізу прафесійна-арыентаванай літаратуры з пункта гледжання беларуска-рускага білінгвізму;
- метадыкай адэкватнага беларуска-рускага і руска-беларускага перакладу прафесійных тэкстаў;
- пісьмовымі і вуснымі нормаў сучаснай беларускай літаратурнай мовы.

На вывучэнне дысцыпліны адводзіцца 106 гадз.: 42 гадз. – аўдыторныя заняткі, з іх 42 гадз. – практычныя.

- Форма бягучай атэстацыі – залік у IV семестры.
- Форма атрымання вышэйшай адукацыі – дзённая.

Змест вучэбнага матэрыялу

<p>Уводзіны ў дысцыпліну «Беларуская мова»</p>	<p>Прадмет і задачы курса. Месца курса ў сістэме сацыяльна-гуманітарных навук, яго сувязь з іншымі дысцыплінамі</p>
<p>Тэма 1. Беларуская мова і яе месца ў сістэме агульначалавечых і нацыянальных каштоўнасцей</p>	<p>Мова і соцыум. Функцыі мовы ў грамадстве. Беларуская мова – форма нацыянальнай культуры беларусаў. Паходжанне беларускай мовы і асноўныя этапы яе развіцця</p>
<p>Тэма 2. Лексічная сістэма беларускай літаратурнай мовы</p>	<p>Лексіка беларускай мовы паводле паходжання. Актыўная і пасіўная лексіка. Агульнаўжывальная лексіка і лексіка абмежаванага выкарыстання. Спецыяльная лексіка. Тэрміналогія. Лексікаграфічная сістэма беларускай мовы</p>
<p>Тэма 3. Функцыянаванне беларускай мовы ва ўмовах білінгвізму</p>	<p>Паняцце білінгвізму і інтэрферэнцыі. Арфаэпічныя і марфалагічныя нормы беларускай літаратурнай мовы (назоўнік, прыметнік, займеннік, лічэбнік, дзеяслоў і яго формы, прыслоўе). Сінтаксічныя асаблівасці беларускай літаратурнай мовы</p>
<p>Тэма 4. Функцыянальныя стылі маўлення</p>	<p>Паняцце функцыянальнага стылю. Класіфікацыя функцыянальных стыляў. Навуковы стыль і яго падстылі. Афіцыйна-справавы стыль і яго падстылі. Публіцыстычны стыль і яго асноўныя асаблівасці. Узаемапрацікненне стыляў</p>
<p>Тэма 5. Навуковы стыль</p>	<p>Асноўныя рысы навуковага стылю. Моўныя сродкі навуковага стылю. Паняцце аб падмове навук. Жанравая разнастайнасць навуковага стылю. Кампазіцыя пісьмовага навуковага тэксту і вуснага выступлення, іх афармленне. Цытаты і спасылкі, іх афармленне. Пераклад на беларускую мову навуковых тэкстаў</p>

<p>Тэма 6. Афіцыйна-справавы стыль</p>	<p>Асноўныя рысы афіцыйна-справавога стылю. Моўныя сродкі афіцыйна-справавога стылю. Віды афіцыйна-справавых тэкстаў (заява, даверанасць, аўтабіяграфія, дакладная і тлумачальная запіскі і інш.). Кампазіцыя афіцыйна-справавых тэкстаў. Пераклад на беларускую мову афіцыйна-справавых тэкстаў</p>
<p>Тэма 7. Культура прафесійнага маўлення</p>	<p>Мова і маўленне. Маўленне – маўленчая дзейнасць – агульная культура чалавека. Паняцце культуры маўлення. Правільнасць маўлення і моўныя нормы. Тэхніка і выразнасць маўлення. Узаемадзеянне вербальных і невербальных сродкаў маўленчай дзейнасці. Падрыхтоўка да публічнага выступлення. Маўленчы этыкет і культура зносін</p>

2.1	<p>2.1.1. Лексіка беларускай мовы паводле паходжання (спрадвечна беларуская і запазычаная)</p> <p>2.1.2. Змены ў лексічнай сістэме беларускай мовы: актыўная і пасіўная лексіка</p> <p>2.1.3. Агульнаўжывальная лексіка і лексіка абмежаванага выкарыстання</p> <p>2.1.4. Спецыяльная лексіка як частка лексічнай сістэмы сучаснай беларускай літаратурнай мовы. Адрозненне тэрміналагічнай і прафесійнай лексікі</p>	2						Вуснае апытанне
2.2	<p>2.2.1. Паняцце тэрміна. Слова і словазлучэнне ў ролі тэрміна. Тэрміналогія. Галіновы тэрміналагічныя сістэмы. Узаемасувязь тэрміналагічнай і агульнаўжывальнай лексікі (тэрміналагізацыя і дэтэрміналагізацыя). Гісторыя беларускай навуковай тэрміналогіі. Асноўныя прынцыпы яе выпрацоўкі ў 20–30-я гг. XX ст.</p> <p>2.2.2. Крыніцы фарміравання беларускай тэрміналогіі. Роля жывой народнай мовы ў складванні і развіцці беларускай тэрміналагічнай лексікі. Беларуская навуковая тэрміналогія на сучасным этапе</p> <p>2.2.3. Гісторыя беларускай тэрміналагічнай лексікаграфіі. Тэрміналагічная лексіка 20–30-х і 90-х гг. XX ст.</p> <p>2.2.4. Тыпы слоўнікаў. Тэрміналагічныя слоўнікі і даведнікі, іх роля і месца ў лексікаграфічнай сістэме беларускай мовы. Сістэма падачы тэрмінаў у тлумачальных і перакладных слоўніках, у слоўніках іншамоўных слоў</p>	2						
3	Функцыянаванне беларускай мовы ва ўмовах білінгвізму	16						
	<p>3.1.1. Паняцце білінгвізму. Моўная інтэрферэнцыя як вынік білінгвізму. Віды інтэрферэнцыі. Паняцце моўнай нормы. Арфаэпічныя нормы беларускай літаратурнай мовы і прычыны іх парушэння. Асаблівасці беларускага літаратурнага вымаўлення ў параўнанні з рускім</p> <p>3.1.2. Марфалагічныя нормы беларускай літаратурнай мовы. Назоўнік. Несупадзенне ў родзе, ліку, скланенні. Асаблівасці скланення прозвішчаў, імёнаў і геаграфічных назваў</p>	4						Граматычныя тэсты
	<p>3.1.3. Прыметнік. Утварэнне і ўжыванне формаў ступеней параўнання якасных прыметнікаў. Выкарыстанне элятыўных формаў у беларускай і рускай мовах. Прыналежныя прыметнікі, іх утварэнне</p>	2						

	3.1.4. Займеннік і лічэбнік. Асаблівасці ўжывання асабовых, азначальных, адмоўных і няпэўных займеннікаў. Скланенне лічэбнікаў і асаблівасці іх ужывання з назоўнікамі 3.1.5. Дзеяслоў. Спецыфіка спражэння. Ужыванне суфіксаў дзеясловаў. Дзеепрыметнік і дзеепрыслоўе як формы дзеясловы. Асаблівасці іх утварэння і ўжывання ў беларускай мове. Спосабы перадачы дзеепрыметнікаў у складзе тэрміналагічных словазлучэнняў пры перакладзе на беларускую мову. Прыслоўе. Асаблівасці ўтварэння і ўжывання формаў ступеней параўнання ў адрозненне ад рускай мовы 3.1.6. Сінтаксічныя асаблівасці беларускай літаратурнай мовы. Адрозненне ў будове некаторых словазлучэнняў у беларускай і рускай мовах. Каардынацыя дзейніка і выказніка		2					
4	Функцыянальныя стылі маўлення		2					
	4.1.1. Паняцце функцыянальнага стылю. Класіфікацыя стыляў (навуковы, афіцыйна-справавы, публіцыстычны, мастацкі, размоўны). 4.1.2. Навуковы стыль і яго асноўныя падстылі (уласна навуковы, навукова-папулярны, вучэбна-навуковы і інш.). Функцыі навуковага стылю і яго адметныя лексічныя, марфалагічныя і сінтаксічныя асаблівасці 4.1.3. Афіцыйна-справавы стыль і яго асноўныя падстылі (канцылярскі, юрыдычны, дыпламатычны). Функцыі афіцыйна-справавога стылю і яго характэрныя асаблівасці 4.1.4. Публіцыстычны стыль і яго асноўныя асаблівасці. Узаемапранікненне стыляў							Вуснае апытанне
5	Навуковы стыль		4					
	.5.1.1. Асноўныя стылі навуковага стылю (падрыхтаванасць маўлення, пераважна яго пісьмовая форма ў выглядзе маналогу, лагічная паслядоўнасць выказвання, сцісласць пры інфарматыўнай насычанасці зместу) 5.1.2. Моўныя сродкі навуковага стылю (насычанасць тэрмінамі, перавага абстрактнай лексікі, пераважнае ўжыванне назоўнікаў, пашыранасць формы роднага склону, асаблівая функцыя займенніка мы, шырокае выкарыстанне дзеепрымеінікаў і дзеепрыслоўяў,							Пераклад навуковых тэкстаў, складанне тэзісаў і рэзюмэ да прапанаваных

	<p>пашыранасць складаазалежных сказаў з аднароднымі членамі, пабочнымі словамі і ўстаўнымі канструкцыямі, сродкі лагічнай сувязі паміж сказамі і інш.)</p> <p>5.1.3. Паняцце аб падмове навук: біялогіі, хіміі, экалогіі і г. д. Рэальны слоўнік кожнай падмовы. Выкарыстанне невербальных сродкаў (табліцы, графікі, схемы). Жанравая разнастайнасць навуковага стылю (артыкул, даклад, рэферат, анатацыя, рэзюме і інш.), агульныя патрабаванні да іх напісання і афармлення. Кампазіцыя пісьмовага навуковага тэксту і вуснага выступлення, іх афармленне. Рубрыкацыя навуковага тэксту. Абзац як структурная адзінка тэксту</p> <p>5.1.4. Цытаты і спасылкі, іх афармленне</p>							навуковых тэкстаў
6	Афіцыйна-справавы стыль		4					
	<p>6.1.1. Асноўныя рысы афіцыйна-справавога стылю (пераважна пісьмовая форма функцыянавання, уніфікаванасць і стандартызаванасць мовы дакументаў, дакладнасць фармулёвак, лагічнасць маўлення, экспрэсіўная нейтральнасць, монасемічасць лексікі)</p> <p>6.1.2. Моўныя сродкі афіцыйна-справавога стылю (шырокае выкарыстанне наменклатурных назваў, пашыранасць аддзяслёўных назоўнікаў, у тым ліку з прэфіксам не-, ужыванне назваў асобы паводле сацыяльнага становішча і сферы дзейнасці ў форме мужчынскага роду, абмежаванае выкарыстанне займеннікаў, пашыранасць інфінітыва, спецыфіка дзеяслоўнага кіравання, расшчапленне выказніка, рэгламентацыя парадку слоў у сказе, канструкцыя са складанымі злучнікамі і адыменнымі прыназоўнікамі. Выкарыстанне безасабовых канструкцый)</p> <p>6.1.3. Віды афіцыйна-справавых тэкстаў (заява, даверанасць, аўтабіяграфія, дакладная запіска, тлумачальная запіска, кантракт, справавыя пісьмы і інш.), правілы іх напісання і афармлення</p> <p>6.1.4. Кампазіцыя афіцыйна-справавых тэкстаў. Загаловак і іншыя рэквізіты як элементы тэксту службовага дакумента. Роля клішыраваных выказаў у арганізацыі тэксту службовых дакументаў</p>							Стварэнне афіцыйна-справавых папер (напісанне заяў. Аўтабіяграфіі і інш.)
7	Культура прафесійнага маўлення		4					

	<p>7.1.1. Мова і маўленне. Маўленне – маўленчая дзейнасць – агульная культура чалавека. Прафесійна арыентаванае маўленне. Паняцце культуры маўлення. Асноўныя камунікатыўныя якасці маўлення: правільнасць, дакладнасць, лагічнасць, чысціня і багацце (разнастайнасць) маўлення, дарэчнасць, вобразнасць. Правільнасць маўлення і моўныя нормы (лексічныя, арфаэпічныя, акцэнталагічныя, словаўтваральныя, марфалагічныя, сінтаксічныя)</p> <p>7.1.2. Тыповы маўленчыя памылкі, іх прычыны, спосабы выпраўлення</p> <p>7.1.3. Тэхніка і выразнасць маўлення (голас і маўленчае дыханне, дыкцыя, інтанацыя і інш.). Узаемадзеянне вербальных і невербальных (жэсты, міміка, рухі) сродкаў маўленчай дзейнасці. Падрыхтоўка да публічнага выступлення. Асноўныя якасці-паказчыкі паспяховага выступлення</p> <p>7.1.4. Маўленчы этыкет і культура зносін</p>								<p>Вуснае апытанне, граматычны тэст</p>
			42						

Інфарацыйна-метадычная частка

Літаратура

Асноўная

1. *Абабурка, М. В.* Культура беларускай мовы / М. В. Абабурка. – Мінск: Вышэйшая школа, 1994. – 122 с.
2. *Азарка, В. У.* Беларуская мова: спецыяльная лексіка: вучэб.-метадыч. дапам. / В. У. Азарка, А. С. Васілеўская, М. М. Круталевіч. – 3-е выд., выпр. і дап. – Мінск: БДПУ, 2007. – 207 с.
3. *Антанюк, Л. А.* Беларуская мова: спецыяльная лексіка / Л. А. Антанюк, Б. А. Плотнікаў. – Мінск: Акадэмія кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, 2001. – 188 с.
4. *Каляда, А. А.* Беларускае літаратурнае вымаўленне: Практыкум па дыкцыі і арфаэпіі / А. А. Каляда. – Мінск: Тэхналогія, 2006. – 99 с.
5. *Каўрус, А. А.* Дакумент па-беларуску. Справаводства. Бухгалтэрыя. Рыначная эканоміка: даведачнае выданне / А. А. Каўрус. – Мінск: Беларусь, 1994. – 160 с.
6. *Ляшчынская, В. А.* Беларуская мова. Тэрміналагічная лексіка: вучэб. дапам. / В. А. Ляшчынская. – Мінск: БДУ, 2001.
7. *Ляшчынская, В. А.* Студэнту аб мове: прафесійная лексіка: вучэб. дапам. / В. А. Ляшчынская. – Мінск : ІВЦ Мінфіна, 2003.
8. *Старавойтава, Н. П.* Беларуская мова: гісторыя і сучаснасць: вучэб.-метадыч. дапам. для нефілаля. спецыяльнасцей / Н. П. Старавойтава. – Мінск, 2006.
9. *Старасценка, Т. Я.* Стылістыка беларускай мовы: вучэб.-метадыч. дапам. / Т. Я. Старасценка, В. В. Урбан, Ф. С. Шумчык. – Мінск: БДПУ, 2010. – 219 с.
10. *Цікоцкі, М. Я.* Стылістыка беларускай мовы / М. Я. Цікоцкі. – Мінск: Універсітэцкае, 1995. – 294 с.

Дадатковая

1. *Лепешаў, І. Я.* Практыкум па беларускай мове: вучэб. дапам. / І. Я. Лепешаў, Г. М. Малажай, К. М. Панюціч. – Мінск: Вышэйшая школа, 2005. – 316 с.
2. Правілы беларускай арфаграфіі і пунктуацыі. – Мінск: Нацыянальны цэнтр прававой інфармацыі Рэспублікі Беларусь, 2008. – 144 с.
3. *Сомин, А. А.* Белорусский язык. Самоучитель / А. А. Сомин. – М.: Живой язык, 2017. – 224 с.

Слоўнікі

1. Беларускі арфаграфічны слоўнік / НАН Беларусі, Ін-т мовы і літ. імя Я. Коласа і Я. Купалы; уклад. Л. П. Кунцэвіч, І. У. Кандраценя; пад рэд. А. А. Лукашанца. – 2-е выд., выпр. – Мінск: Беларус. навука, 2010.
2. Беларуска-рускі слоўнік. У 3 т. / НАН Беларусі, Ін-т мовы і літ. імя Я. Коласа і Я. Купалы; пад рэд. А. А. Лукашанца. – 4-е выд. – Мінск : БелЭн, 2012.
3. Граматычны слоўнік назоўніка / НАН Беларусі, Цэнтр даслед. беларус. культуры, мовы і літ., філ. «Ін-т мовы і літ. імя Я. Коласа і Я. Купалы»; уклад. Г. У. Арашонкава [і інш.]; навук. рэд. В. П. Русак. – 2-е выд., дапрац. – Мінск: Беларус. навука, 2013.
4. Слоўнік беларускай мовы / НАН Беларусі, Ін-т мовы і літ. імя Я. Коласа і Я. Купалы; уклад. Н. П. Еўсіевіч [і інш.]; навук. рэд. А. А. Лукашанец, В. П. Русак. – Мінск: Беларус. навука, 2012.

1. *Калугін, А. С.* Тэрміналагічны беларускі-рускі слоўнік па анатоміі і фізіялогіі чалавека і жывёл для студэнтаў біялагічнага і фізкультурнага факультэта / А. С. Калугін. – Гомель, 1994.
2. Кароткі руска-беларускі слоўнік біялагічнай тэрміналогіі / складальнік Т. М. Царэнка. – Віцебск, 1994.
3. Кароткі руска-беларускіх тлумачальны слоўнік па агульнай біялогіі. – Мінск, 1994.
4. Кароткі тлумачальны слоўнік тэрмінаў па мікрабіялогіі / складальнікі Р. У. Тузава, К. М. Панюціч. – Мінск, 1991.
5. Падручны руска-беларускі слоўнік біялагічных тэрмінаў / аўт.-склад. І. Л. Бурак, Т. П. Піліповіч. – Мінск, 1992.
6. Руска-беларускі слоўнік хімічных тэрмінаў. – Мінск, 1995.

5. Пратакол узгаднення вучэбнай праграмы з іншымі дысцыплінамі спецыяльнасці

Назва дысцыпліны, з якой патрабуецца ўзагадненне	Назва кафедры	Прапановы па зменах ў змесце вучэбнай праграмы ўстанавы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала вучэбную праграму (з указаннем даты і нумару пратакола)
	ЛДіМК	Дысцыпліна не патрабуе ўзагаднення з іншымі дысцыплінамі спецыяльнасці.	_____2019, пратакол № __.

6. Дапаўненні і змяненні ў вучэбнай праграме па вучэбнай дысцыпліне на _____ / _____ вучэбны год

№ п/п	№	Дапаўненні і змяненні	Падстава

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры (пратакол № _____ ад _____ 20 ____ г.)

Загадчык кафедры

_____ (ступень, званне)

_____ (подпіс)

_____ (П.І.І па бацьку)

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Дэкан факультэта

_____ (ступень, званне)

_____ (подпіс)

_____ (П.І.І па бацьку)